

Odluka kojom se smjenjuje Dragan Čović sa položaja člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine

Koristeći se ovlaštenjima koja su visokom predstavniku data u članu V Aneksa 10. (Sporazum o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, prema kojem je visoki predstavnik konačni autoritet u zemlji u pogledu tumačenja gore navedenog Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora; i posebno uzevši u obzir član II 1. (d) istog Sporazuma prema kojem visoki predstavnik “pomaže, kada ocijeni da je to neophodno, u rješavanju svih problema koji se pojave u vezi sa implementacijom civilnog dijela Mirovnog ugovora”;

Pozivajući se na stav XI.2 Zaključaka Konferencije za implementaciju mira održane u Bonu 9. i 10. decembra 1997. godine, u kojem je Vijeće za implementaciju mira pozdravilo namjeru visokog predstavnika da iskoristi svoj konačni autoritet u zemlji u vezi sa tumačenjem Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora, kako bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme u skladu s gore navedenim “donošenjem obavezujućih odluka, kada ocijeni da je to neophodno”, o određenim pitanjima, uključujući i (prema tački (c) stava XI .2) “mjere kojima se osigurava implementacija Mirovnog sporazuma na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine i njenih entiteta”, koje “mogu uključivati preduzimanje mjera protiv osoba koje obavljaju javne funkcije;

Prisjećajući se daje u stavu XI.2 Zaključaka navedenog Vijeća za implementaciju mira pozdravljena nakana visokog predstavnika da upotrijebi svoja ovlaštenja za donošenje obavezujućih odluka kako bi osigurao, *pored ostalog*, neometano

funkcioniranje zajedničkih institucija;

Konstatirajući da je Vijeće za implementaciju mira, na sastanku u Londonu 8. i 9. decembra 1995. godine, odlučilo da bi mir u Bosni i Hercegovini trebao dovesti do Š...Ć stvaranja neposrednog i dinamičnog sporazumnog odnosa između Bosne i Hercegovine i Evropske unije;

Konstatirajući takođe da će ostvarivanje takvog odnosa biti od odlučujućeg značaja za trajni mir;

Uvjereni da će vraćanje Bosne i Hercegovine na mjesto koje po pravu zaslužuje unutar zajednice naroda biti spriječeno diplomatskom izolacijom i nepostojanjem povjerenja u institucije države, a posebno na najvišem nivou državne vlasti;

Potvrđujući da je protiv jednog od tri člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine, Dragana Čovića, 2. marta 2005. godine, Tužilaštvo Bosne i Hercegovine podiglo optužnicu zbog navodne zloupotrebe položaja i ovlaštenja, nesavjesnog rada u službi, dogovora za učinjenje kaznenih djela, organiziranog kriminala i ostalih tačaka navedenih u optužnici;

Konstatirajući da je 10. marta 2005. godine Sud Bosne i Hercegovine potvrdio optužnicu;

Uzimajući u obzir da su kaznenu odgovornost Dragana Čovića u vezi s činjenjima i nečinjenjima navedenim u optužnici, ukoliko ista postoje, obavezni prvo rješavati nadležni sudovi u skladu s važećim zakonima i uz dužno poštivanje zaštita koje su dr Čoviću date prema Ustavu i zakonu;

Ozbiljno zabrinuti zbog toga što će postojanje ove optužnice, na različite načine, negativno uticati na mogućnost dr Čovića da obavlja svoje dužnosti u svojstvu člana Predsjedništva, posebno u vezi s ispunjenjem mandata Predsjedništva u oblasti vanjske politike u cilju predvođenja međunarodne integracije;

Svjesni činjenice da Dragan Čović postaje predsjedavajući Predsjedništva u junu i da su ključni faktori međunarodne zajednice, uključujući i cjelokupno Vijeće za implementaciju mira zaduženo za vršenje nadzora nad provedbom Dejtonskog sporazuma, od čije podrške Bosna i Hercegovina zavisi u pogledu stabilnosti i rekonstrukcije, jasno istakli da ne mogu sarađivati s dr Čovićem dok protiv njega postoji optužnica;

Imajući u vidu to da Bosna i Hercegovina ulazi u ključnu fazu u razvoju svojih odnosa sa Evropskom unijom i NATO-om i da još uvijek nastoji uspostaviti svoj status u zajednici naroda;

Ponavljajući da će implementacija mira u Bosni i Hercegovini biti nepovratno realizirana daljim integriranjem ove zemlje u evroatlanske strukture;

Imajući na umu također da su u sklopu ovog ulaganja napora na saradnji međunarodni partneri Bosne i Hercegovine iskazali mišljenje da dr Čović mora stupiti s dužnosti dok se brani od postojećih optužbi kako bi zaštitio integritet visoke funkcije koju obavlja,

Prisjećajući se ilustrativne činjenice da je Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira, na svojem sastanku održanom na razini veleposlanika dana 20. marta 2005. godine, konstatirao da "iako pretpostavka nevinosti važi za dr. Čovića kao i za svakog drugog građanina, on mora imati u vidu svoju službenu funkciju i ugled zemlje koju predstavlja". Upravni odbor također "smatra da dr. Čović mora odmah podnijeti ostavku kako bi zaštitio ugled i integritet funkcije koju obavlja, te kako bi bio u mogućnosti da se brani na sudu oslobođen od obaveza koje proizilaze iz njegove službene funkcije", te da se "nesmetano funkcioniranje Predsjedništva mora sačuvati".

Prisjećajući se također da su, 20. marta 2005. godine, Sjedinjene države, Evropska unija i Kanada dale zajedničke javne izjave kojima se poziva dr Čović da podnese ostavku bez odlaganja kako bi sačuvao politički integritet institucije

Predsjedništva;

Naglašavajući da, za razliku od mnogih zapadnih demokratija koje su davno postigle političku zrelost i imaju ustanovljenu stabilnost i uživaju povjerenje svojih građana, demokratija u Bosni i Hercegovini je veoma nestabilna, mir u njoj još nije u potpunosti osiguran i njene institucije su još uvijek u fazi razvoja nakon strašnog rata od prije deset godina;

Konstantno svjestan potrebe da se održava pravilna ravnoteža između općeg dobra i individualnih prava,

Iz ovdje navedenih razloga, visoki predstavnik donosi sljedeću

ODLUKU

kojom se smjenjuje Dragan Čović sa položaja člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine

i zabranjuje mu se obavljanje ministarske i druge dužnosti u izvršnoj vlasti, na svim nivoima vlasti, ukoliko ili sve dotle dok ga visoki predstavnik naknadnom odlukom eventualno izričito ne ovlasti za to ili dok se ne okonča sudski postupak, u zavisnosti od toga šta se prije dogodi. Odmah mu prestaju sva prava na naknadu odnosno svaku privilegiju ili status koji proizilaze iz njegovog položaja člana Predsjedništva.

Ova odluka stupa na snagu odmah i neće zahtijevati bilo kakve dodatne proceduralne mjere. Dragan Čović mora odmah napustiti svoj ured.

Ova odluka se objavljuje odmah u «Službenom glasniku Bosne i Hercegovine».

RAZLOZI ZA SMJENU

Dragan Čović je član Predsjedništva Bosne i Hercegovine. On je, zajedno sa druga dva člana Predsjedništva, prema članu V Ustava Bosne i Hercegovine nadležan za, između ostalog,

vođenje vanjske politike Bosne i Hercegovine, predstavljanje Bosne i Hercegovine u međunarodnim i evropskim organizacijama i institucijama i postizanje članstva u takvim organizacijama i institucijama čiji Bosna i Hercegovina još nije član i po potrebi saradnju sa međunarodnim i nevladinim institucijama u Bosni i Hercegovini.

Optužnicom protiv dr Čovića suštinski se ugrožava njegova sposobnost da efikasno obavlja svoje političke dužnosti i potkopava se neometano funkcioniranje ureda Predsjedništva, iz sljedećih razloga:

1. Međunarodna izolacija: Dr Čović zauzima najviši politički položaj u zemlji. Kako je već rečeno, on predstavlja vodeći javni lik Bosne i Hercegovine prema svijetu. Od njegovog ugleda zavisi ugled zemlje koju predstavlja. Ne prejudicirajući ishod sudskog postupka, predsjednik protiv kojeg je podignuta optužnica, ruši ugled zemlje i povjerenje u njene institucije. Bosna i Hercegovina u većoj mjeri ovisi od međunarodne podrške i dobre volje nego većina zemalja. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira nadležan za nadzor nad provedbom Daytonskog mirovnog sporazuma ustrajno je pozivao dr Čovića da napusti svoju dužnost. Evropska unija je uradila isto to, isto kao i Sjedinjene Države i Kanada. Zemlje članice Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira su ukazale na to da neće sarađivati sa dr Čovićem dok protiv njega postoji optužnica.

Pored članstva u velikom broju međunarodnih organizacija Bosna i Hercegovina nastoji ući u članstvo Evropske unije i NATO-a. Bosna i Hercegovina je blizu da ispunjava uvjete za početak pregovora sa Evropskom unijom o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju i nada se da će se kvalificirati za NATO-ov program Partnerstvo za mir. Ovo je još 1995. godine utvrdilo Vijeće za implementaciju mira kao pokazatelj uspješne implementacije mirovnog sporazuma. Budući da je angažirana u ovom ključnom procesu, Bosna i Hercegovina sebi ne može dozvoliti da je predstavljaju dužnosnici sa kojima je međunarodna zajednica obustavila kontakte dok su optuženi za

kriminalno ponašanje.

Dr Čović treba postati predsjedavajući Predsjedništva u junu 2005. godine. Iz navedenih razloga on nije više u mogućnosti ispunjavati ustavne dužnosti koje su mu povjerene Ustavom Bosne i Hercegovine. Ovo predstavlja prijetnju izgledima Bosne i Hercegovine za dalji napredak u integriranju sa evroatlanskim institucijama, od čega zavisi mir u zemlji.

2. Povjerenje u ured Predsjedništva i institucije Bosne i Hercegovine: Povjerenje javnosti u institucije Bosne i Hercegovine je slabo i ta slabost u velikoj mjeri doprinosi slabosti države. Predstava koju javnost ima o Predsjedništvu te povjerenje koje javnost ukazuje Predsjedništvu, čiji će predsjedavajući upravo dr Čović postati u junu, mora nužno i dalje slabiti zbog činjenice da je protiv jednog od članova Predsjedništva podignuta krivična optužnica. Ostanak dr Čovića na vlasti dok se suočava sa ozbiljnim kaznenim optužbama nanijet će ozbiljnu štetu kredibilnosti i povjerenju u institucije Bosne i Hercegovine. Dugotrajna održivost mira u Bosni i Hercegovini i njena sigurnost u velikoj mjeri ovise od uspostave jakih institucija koje iziskuju povjerenje javnosti i koje efikasno i neometano ispunjavaju svoje domaće i međunarodne odgovornosti.

3. Politička paraliza: Visokog državnika optuženoga za teža krivična djela pratiće kontraverze, ne u vezi s njegovom politikom – kao što bi se moglo očekivati u bilo kojoj demokratskoj politici – nego u vezi s njegovim osobnim ponašanjem. Ovim će se temeljno ugroziti njegova sposobnost da na odgovarajući način vrši svoje službene dužnosti i institucija Predsjedništva Bosne i Hercegovine kao cjeline.

Dragan Čović ima pravo na presumpciju nevinosti kao i svaki obični građanin, ali se treba braniti kao obični građanin ne ugrožavajući javno i međunarodno poštovanje i povjerenje u ovu visoku funkciju koju obavlja.

Imajući na umu, stoga, da Dragan Čović više nije u mogućnosti efikasno ispunjavati svoje ustavne dužnosti člana Predsjedništva i da je odbio mogućnost da dobrovoljno odstupi sa dužnosti, ovim zahtijevam od Dragana Čovića da odstupi sa javne dužnosti.

Načela pravilnog upravljanja i transparentnosti, zaštite integriteta i ugleda, te neometanog funkcioniranja institucija Bosne i Hercegovine, kao i dužno poštivanje međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine – koji su od suštinskog značaja za proces implementacije mira – znače da se ne može drugačije postupiti nego na ovaj način.

Sarajevo, 29. marta 2005.

Paddy Ashdown

Visoki predstavnik